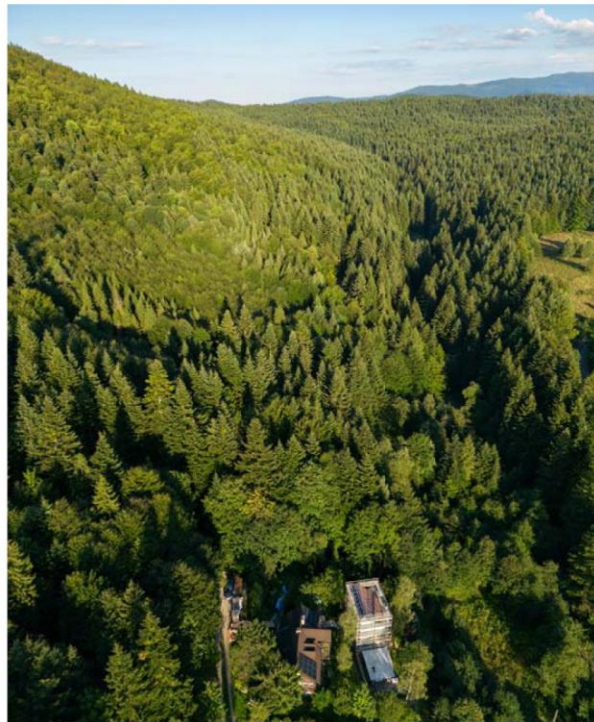

Galeria Sztuki w Lesie – harmonia sztuki, architektury i natury

Jest takie miejsce, do którego lubię wracać. Niewielkie, na stoku, ukryte wśród drzew, tętniące energią i pełne pomysłów. Od jakiegoś czasu staram się być częścią tego, co tam się dzieje – wspomóc w czasie prac projektowych (w szczególności analiz technicznych związanych z przeszkleniami), brać udział w wydarzeniach, rozmawiać z ludźmi, obserwować, jak łączy się tam pasja, sztuka, architektura i natura.

Zimowy pejzaż z Galerią Sztuki w Lesie - magiczne miejsce ukryte w zaśnieżonych stokach Beskidów (fot. Szymon Seweryn)

Galeria Sztuki w Lesie latem – zielona enklawa kultury pośród beskidzkich drzew (fot. Wojciech Dziezic)

Galeria Sztuki w Lesie to wyjątkowy projekt autorstwa artysty i architekta, miłośnika gór Macieja Jurkowskiego-Lukas i Magdaleny Lukas-Jurkowskiej, Rajdowej Mistrzyni Polski, która na serpentynach widzianych z okien galerii walczyła o mistrzostwo. Projekt łączy sztukę, architekturę i naturę w harmonijną przestrzeń twórczą. Jego celem jest stworzenie miejsca, w którym sztuka współlistnieje z otaczającym krajobrazem, inspirując do refleksji i kreatywnego działania. Zlokalizowana w Stryżawie, w malowniczym otoczeniu przyrody, galeria ma służyć nie tylko jako przestrzeń wystawiennicza, ale także jako centrum spotkań artystów, architektów oraz osób poszukujących inspiracji w sztuce i naturze.

Idea i misja projektu

Inspiracją do stworzenia Galerii Sztuki w Lesie była chęć połączenia wszystkich

Galeria Sztuki w Lesie – miejsce spotkań, rozmów i kontemplacji sztuki (fot. Wojciech Dziezic)

Galeria Sztuki w Lesie – elewacja wschodnia z szybą zespoloną o wymiarach 399x4471 mm (fot. Szymon Seweryn)

Galeria Sztuki w Lesie – elewacja zachodnia z trapezową szybą zespoloną o wymiarach 750x5390 mm (fot. Szymon Seweryn)

pasji jej twórców: architektury, sztuki oraz edukacji. Współczesny świat, w którym dominuje szybkie tempo życia i postępująca urbanizacja, coraz bardziej oddala ludzi od natury. Dlatego istotnym elementem tego projektu jest stworzenie przestrzeni umożliwiającej kontemplację sztuki w jej naturalnym otoczeniu.

Galeria została zaprojektowana jako miejsce otwarte na różnorodne działania artystyczne i edukacyjne. Oprócz organizacji wystaw sztuki współczesnej i klasycznej, planowane są koncerty, spektakle teatralne, warsztaty artystyczne oraz spotkania edukacyjne. W ramach działalności galerii przewidywane są także specjalne programy rezydencyjne dla artystów, którzy będą mogli pracować w inspirującym otoczeniu i rozwijać swoje projekty twórcze w harmonii z naturą.

Architektura, naturalne światło i zastosowanie szkła

Jednym z elementów architektury budynku jest szkło, które umożliwia integrację wnętrza z otaczającym krajobrazem. Projekt zakładał także staranne opracowanie układu światła – rozproszonego, neutralnego i niezbędnego w pracowniach artystycznych, gdzie powstają dzieła. Dzięki temu galeria korzysta z naturalnych źródeł oświetlenia, co doskonale wpisuje się w ideę zrównoważonego projektowania.

Główny autor projektu (Maciej Jurkowski-Lukas) przeprowadził szczegółowe analizy w zakresie doboru światła dziennego – takiego, które będzie optymalne i zgodne z funkcją każdego pomieszczenia. Uwzględniono położenie słońca w różnych porach roku, a także funkcję i orientację poszczególnych przestrzeni. Na tej podstawie zdefiniowano lokalizację oraz rozmiary otworów okiennych, indywidualnie dla stref takich jak pracownie artystyczne, przestrzenie ekspozycyjne, czy miejsca spotkań.

W elewacji południowej światło wpada do wnętrza wyłącznie przez wąskie, szczelinowe okna umieszczone na poziomie podłogi, tworząc subtelne świetlne refleksy. Od wschodu zaprojektowano okno zajmujące całą długość i wysokość ściany, zapewniając równomierne oświetlenie poranne. Antresola, na której mieści się Galeria Sztuki, doświetlona jest poprzez okna w północnej połaci niesymetrycznego, dwuspadowego dachu – światło dociera tu tylko w najdłuższe dni roku, ledwie muskając wnętrze. Z kolei na elewacji zachodniej zaprojektowano długie, szczelinowe okno o trapezowym kształcie, tuż pod połacią dachową – to właśnie przez nie późną jesienią można obserwować, jak słońce znika za linią gór, tworząc niezwykle spektakl światła.

Koncepcja przeszkleń wymagała zaawansowanych analiz numerycznych, obejmujących projekt ram, dobór rodzaju szkła oraz powłok dla wszystkich okien w budynku. Miałem przyjemność uczestniczyć w tym etapie prac osobiście – wspólnie z Piotrem Węglewskim, dyrektorem firmy DEFOR oraz Markiem Południakiem, cenionym specjalistą z branży przetwórstwa szkła z firmy PRESS GLASS, co wymagało wyjątkowo precyzyjnych i indywidualnych rozwiązań projektowych, które miałem okazję współtworzyć. Jednym z największych wyzwań były nietypowe wymiary szyb, często o proporcjach przekraczających stosunek 1:6, a w jednym przypadku osiągających imponujące 1:11. Taka geometria, oprócz oczywistych trudności wykonawczych, generuje znaczne ciśnienie wewnętrzne w przestrzeniach międzyszybowych, a tym samym wysokie naprężenia w samym szkłe, co wymagało wyjątkowo precyzyjnych i indywidualnych rozwiązań projektowych.

Proces budowy i współpraca z partnerami

Budowa Galerii Sztuki w Lesie to wieloetapowy proces, angażujący kilkudziesięciu specjalistów z różnych dziedzin – od architektów i konstruktorów, technologów, geologów, przez ekspertów w zakresie projektowania przestrzeni wystawienniczych, aż po specjalistów ds. wentylacji, akustyki i oświetlenia.

Galeria Sztuki w Lesie – pierwszy etap w trakcie budowy (fot. Szymon Seweryn)

W realizację projektu zaangażowano wiele firm, w tym z branży fasad, szklarskiej oraz stolarki otworowej, które dostarczyły kluczowe komponenty budowlane.

Firma Euroglas Polska dostarczyła szkło. Jego właściwości optyczne i użytkowe pozwoliły na stworzenie elewacji w pełni integrującej się z otaczającą przyrodą.

Z kolei firma PRESS GLASS wykonała zespolecie szkła, zapewniając doskonałe parametry termoizolacyjne i akustyczne. Dzięki ich rozwiązaniom wewnątrz galerii jest odpowiednio chronione przed nadmiernym nagrzewaniem się w lecie i utratą ciepła w zimie, co wpisuje się w ideę efektywności energetycznej i zrównoważonego projektowania.

Za projekt okien odpowiedzialna była firma DEFOR, która dostarczyła rozwiązania spełniające najwyższe standardy estetyczne i funkcjonalne. Systemy stolarki okiennej zostały zaprojektowane z myślą o pełnej integracji z dużymi przeszkleniami, odpowiadając na ambitne założenia artysty, przy współudziale wybitnego fachowca – Zbigniewa Poraja.

Dopełnieniem systemu stolarki drzwiowej i okiennej były powłoki lakiernicze firmy IGP Pulvertechnik Polska, które

gwarantowały najwyższą trwałość konstrukcji. Dzięki zastosowaniu nowoczesnych profili i szyb zespolonych, całość konstrukcji spełnia najwyższe standardy wytrzymałościowe i izolacyjne.

Choć nie sposób wymienić wszystkich partnerów zaangażowanych w projekt, warto wspomnieć firmy Excellent, SIGA, Sika AG, GEZE Polska, MERCOR, DFM Polska, Ambient System, Mostostal Kraków, PERI, Siniat, Imperial, Aereco, ESSVE, Kanlux, KING KLINKER, KBH AKORD, T3 Atelier, GRAS, Warbud. Szczególne podziękowania dla firmy BOLIX, która zapewniła nieocenione wsparcie techniczne na każdym etapie realizacji tego nietypowego projektu.

Na szczególne uznanie zasługują Marek Skołuba (SCOBO PROJECT), autor projektu budowlanego, oraz Artur Lewiński (WOOD STATIC), autor projektu konstrukcyjnego – za zapewnienie najwyższej jakości rozwiązań inżynierskich, dostosowanych do nietypowej lokalizacji i specyficznych wymagań konstrukcyjnych. Nad przebiegiem tej wymagającej budowy czuwał z pełnym profesjonalizmem jej kierownik, inż. Zbigniew Makoś (BUDMAK), którego doświadczenie i determinacja miały kluczowe znaczenie dla powodzenia przedsięwzięcia. Szczególny wkład w realizację inwestycji mieli również inżynierowie zaangażowani w budowę: Paweł Gaciek – dyrektor techniczny BOLIX, oraz Sławomir Knapke – kierownik projektów technicznych BOLIX.

Zrównoważony rozwój i ekologia

Galeria Sztuki w Lesie to nie tylko przestrzeń artystyczna, ale również przykład odpowiedzialnego projektowania. Wybór materiałów oraz sposób budowy zostały podporządkowane zasadom zrównoważonego rozwoju. Przemysłany dobór przeszkleń pozwolił na przemysłane wykorzystanie światła dziennego, co ogranicza zużycie energii elektrycznej.

Dodatkowo projekt zakłada wykorzystanie nowoczesnych technologii w zakresie efektywności energetycznej, w tym innowacyjnych rozwiązań termoizolacyjnych oraz materiałów o niskim śladzie węglowym. Cała konstrukcja została zaprojektowana w taki sposób, aby jej obecność

w naturalnym krajobrazie była jak najmniej inwazyjna i harmonijnie wpisywała się w otoczenie.

Znaczenie projektu i plany na przyszłość

Powstanie Galerii Sztuki w Lesie to krok w kierunku nowoczesnego, ekologicznego i świadomego projektowania przestrzeni dla sztuki. To miejsce, które ma szansę stać się centrum twórczym dla artystów z różnych dziedzin, oferując im przestrzeń do pracy, ekspresji i wymiany myśli. W przyszłości galeria planuje organizację międzynarodowych rezydencji artystycznych, a także wprowadzenie programów edukacyjnych dla młodych twórców. Dzięki temu stanie się nie tylko miejscem prezentacji sztuki, ale także ośrodkiem inspirującym do nowych form twórczości i współpracy. Galeria Sztuki w Lesie to dowód na to, że sztuka i architektura mogą współistnieć z naturą, tworząc przestrzeń, w której każdy może odnaleźć inspirację i doświadczyć sztuki w wyjątkowy sposób.

W maju 2025 roku planowane jest rozpoczęcie budowy drugiego budynku galerii, który rozszerzy możliwości przestrzeni twórczej i wystawienniczej – będzie to obiekt Pracowni Artystycznej, w której tworzone dzieła będą prezentowane, we wcześniejszym zrealizowanym obiekcie galerii. Nowy obiekt ma pełnić funkcję uzupełniającą wobec istniejącej galerii, oferując dodatkowe miejsce do organizacji warsztatów, rezydencji artystycznych oraz wydarzeń kulturalnych. Podobnie jak w pierwszej fazie projektu, przy jego realizacji kluczową rolę odegrają nowoczesne technologie budowlane i materiały, w tym szkło, nad którego doбором i opracowaniem obecnie pracują osobiście wraz z partnerami technologicznymi, kontynuując tym samym swoje zaangażowanie w rozwój Galerii Sztuki w Lesie. W proces zaangażowanych będzie – podobnie jak w pierwszym etapie – wiele firm, w tym także nowych partnerów, których doświadczenie i innowacyjne podejście wzbogacą projekt. Rozbudowa galerii pozwoli na poszerzenie oferty artystycznej oraz zwiększenie liczby uczestników wydarzeń, czyniąc to miejsce jeszcze bardziej otwartym dla twórców i miłośników sztuki.

Galeria wśród czołowych realizacji muzealnych w Polsce

Ogromnym wyróżnieniem dla Galerii Sztuki w Lesie było jej zaprezentowanie na wystawie „Muzeum – świątynia czy agora?“, która odbyła się w Muzeum w Koszalinie w 2024 roku i została zorganizowana we współpracy ze Stowarzyszeniem Architektów Polskich Oddział Koszalin. Projekt galerii znalazł się w prestiżowym gronie najnowszych realizacji muzealnych w Polsce, obok takich instytucji jak Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie, Muzeum Książąt Lubomirskich we Wrocławiu, Muzeum Narodowe w Szczecinie – Centrum Dialogu Przełomy, a także Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN w Warszawie, Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku oraz Muzeum Książąt Czartoryskich w Krakowie. Obecność Galerii Sztuki w Lesie w tym starannie dobranym zestawieniu podkreśla jej unikatowy charakter i znaczenie architektury osadzonej w krajobrazie naturalnym.

Inauguracja Kina w Lesie – filmowa magia pod gwiazdami

29 marca 2025 roku miała miejsce uroczysta inauguracja Kina w Lesie – wyjątkowego projektu kulturalnego, który odbył się pod patronatem Wójta Gminy Stryszawa, Rafała Laska. Wydarzenie zostało zor-

Inauguracja Kina w Lesie – wyjątkowe spotkanie z filmem w otoczeniu natury (fot. Szymon Seweryn)

ganizowane we współpracy z Centrum Kultury i Filmu im. Billy'ego Wildera w Suchoj Beskidzkiej, kierowanym przez Grzegorza Wysmołka. Malowniczą przestrzeń leśnego kina oświetliły światła Kanlux, a za realizację przedsięwzięcia odpowiadał Radosław Kłoda. Wieczór rozpoczął się zapowiedzią filmu, którą wygłosił Krzysztof Gierat – dyrektor Krakowskiego Festiwalu Filmowego. Następnie mieliśmy okazję obejrzeć nagradzany dokument „Zupa z Tygrysa” w reżyserii Kacpra Świtalskiego – laureata Złotego Lajkonika na Krakow-

skim Festiwalu Filmowym oraz Nagrody Publiczności na Warszawskim Festiwalu Filmowym. Po projekcji, odbyło się spotkanie z twórcami filmu, które dopełniło to niezapomniane, artystyczne doświadczenie w leśnej scenerii. ■

Więcej o Galerii Sztuki w Lesie: <https://jurkowski-lukas.com/galeria-sztuki-w-lesie>

AUTOR

Dr hab inż. Marcin Kozłowski